

Taide-elämyksiä Berliinissä

Päysin käymään kesäkuussa 2015 Berliinin taidemuseossa Gemäldegalleriessa historian opettaja Veli-Matti Ojalaisen opastamana. Taidemuseosta löytyy maailman suurin kokoelma 1300-1800-lukujen taidetta. Taidemuseo sijaitsee Berliinin keskustassa Potsdamer Platzilla olevassa Kulturforumissa, joka on kulttuurirakennusten ja museoiden keskittymä. Taidemuseosta löytyy tauluja mm seuraavilta maalareilta: Rafael, Caravaggio, Rembrant, Watteau, Canaletto. Kiersimme taidemuseota kronologisessa järjestyksessä. Keskeytyimme lähinnä italialaiseen ja saksalaisen taiteeseen.

Noina aikoina taide oli uskonnollinen aiheiltaan ja aluksi näimme monia alttaritauluja ja ikoneja 1200-luvulta aina 1500-luvulle. Alttaritauluissa uskonnolliset tapahtumat oli kuvattu sarjakuvana. Kas kummaa, sarjakuva ei olekaan mikään uusi keksintö! Tauluista puuttui perspektiivi ja tärkeät ihmiset kuten neitsyt Maria oli kuvattu suurena, vaikka olikin taulussa taka-alalla. Hahmot olivat vahanukkemaisia. Neitsyt Maria pukeutuneena siniseen asuun tai punaiseen viittaan ja kädessä oli usein valkoinen lilja, joka kuvasti neitsyyttä. Taiteilijoiden nimistä ei ollut tietoa. Taulujen tekijät olivat käsityöläisiä ja taulut oli tehty "tiimityönä" käsityöläispajoissa. Huvittavana yksityiskohtana taulun rahoittaja pääsi maalauksen alareunaan pienellä kuvallaan.

Tuon ajan köyhissä oloissa eläneille ihmisille kirkkojen maalaustaide ja värikkäät alttaritaulut olivat ainoita taide-elämyksiä. Alla Lucas Granachin vuonna 1524 maalaama alttaritaulu, josta katsoja voi nähdä karmealla tavalla mitä tapahtuu, kun joutuu kadotukseen tai mitä kaikkea kohtaa, jos elää raamatun oppien mukaan.

Vieressä Rafaelin taulu vuodelta 1505. Maria Jeesus lapsen kanssa, Johannes kastaja ja poika. Rafael maalasi myös paljon enkeleitä (Rafaelin enkelit), jotka olivat tyypillisiä renessanssitaiteen ilmentymiä. Ihmisfiguurit maalauksissa osattiin renessanssitaiteen aikana esittää jo totuudenmukaisempina.

1600-luvulla vallitsi taidesuuntaus, josta käytetään nimeä barokki. Taulut olivat mahtipontisia ja dramaattisia. Vaikutelma saatiin aikaan vastakohtilla, valolla ja varjolla, vastaväreillä.

Vasemmalla Caravaggion vuonna 1601 maalaama Amor nuolineen. Rakkaus voittaa kaiken, kulttuurin, musiikin, sodat...

Kreikkalaisessa mytologiassa Europa oli foinikalainen prinsessa, jonka härän muodon ottanut Zeus-jumala ryösti ja vei Kreetan saarelle. Tarun myötä Europa-neidon nimeä alettiin käyttää myös maantieteessä. Näin tarun mukaan maanosamme Eurooppa sai nimensä. Oikealla Jacob Jordaensin vuonna 1615 aiheesta maalaama taulu.

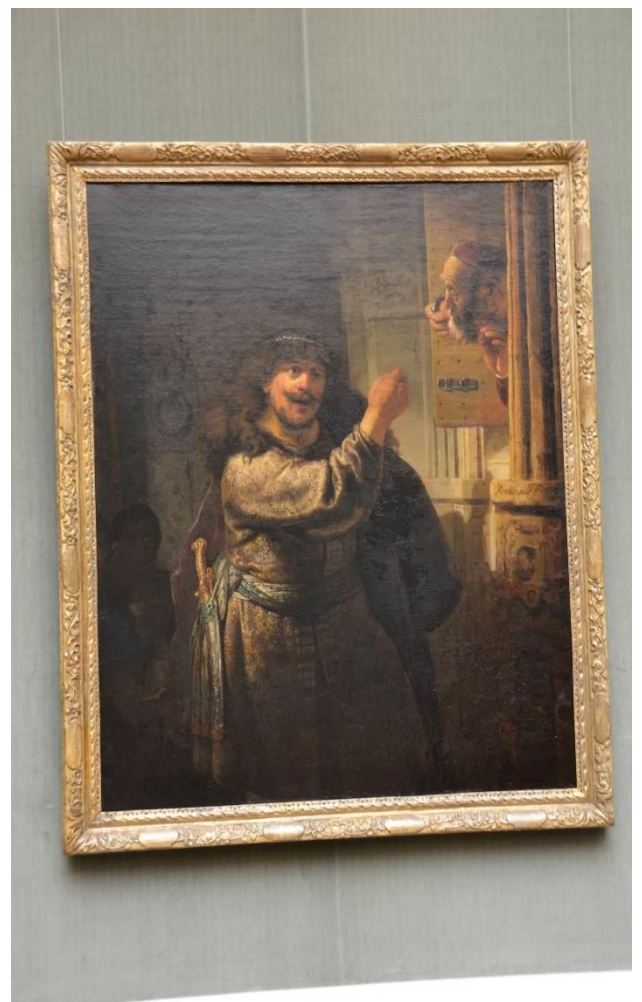

1600-luvulla taiteen tukijat ja tilaajat olivat porvareita. Tuon ajan taiteilijat alkoivat maalaamaan myös muotokuvia varakkaista henkilöistä, vaikka raamattu pääsikin pääosaan Rembrantin vuonna 1641 pappispariskunnasta maalaamassa taulussa yllä.

Oikealla Rembrantin vuonna 1635 maalaama taulu appeansa uhkailevasta Simsonista.

Yllä Covert Flinkin vuonna 1633 maalaama muotokuva Rembrantista baskereineen ja kauluksineen.

1700-luvulla rokokoo-tyylisuunnan uranuurtajana toimi Jean Antoine Watteau, jonka maalaus Tanssi vuodelta 1719 oikealla. Värit maalauksissa olivat vaaleampia ja aiheet keveämpiä. Rokokoo-tyylille tyypillisiä olivat naisten muotokuvat ja yläluokan huvielämän kuvaus.

Koska valokuvaustekniikkaa ei ollut vielä kehittynyt 1700-luvulla, italialainen Canaletto maalaili matkamuistoksi ihmisille kuvia Venetsiasta. Alla vuonna 1758 maalaus Rialton aukiosta valokuvan tarkkoine yksityiskohtineen. Taulumarkkinat kuitenkin vähenivät Italiassa Itävallan perimyssodan takia ja Canaletto joutui lähtemään Lontooseen brittiläisten turistien vähetessä Venetsiasta.

Tässä lyhyt katsaus Gemäldegallerien tarjonnasta. Jos taidehistoria kiinnostaa, Berliinin Gemäldegalerie on hyvä kohde tutustua eri tyyli-suuntien taiteeseen ja niiden ominaispiirteisiin.

Tai jos vanhojen mestareiden työt eivät niinkään kiinnosta ja haluaa tutustua nuorempaan taiteeseen, löytyy läheltä, Kulturforumilta myös modernin taiteen museo, Neue Nationalgalerie.

Riitta Ojalainen

